

Jelzők

Sokféle jelzót aggatnak nyugaton mostanában a szocializmusra. Van közöttük nem egy egészen „elegáns” is. Mosdatlan szájú azonban már alig-alig. Új és változatos a propaganda hangszereleése, még a Szabad Európa Rádióé is, amely pedig korábban éppen szüntelen gyalázkodásaival vált hírhedtté. Rájöttek talán, hogy a szocializmus mégsem olyan „utolsó” társadalom? Inkább lenyelik azt a „keserű” igazságpírulát, hogy ez a társadalmi berendezkedés rokonszenves, vonzó a munkájából és tehetségéből élő embernek, s az ellene való nyers uszítás nem hatásos. Hangot váltottak hát, s egyszeriben annyi lett a szocializmus „pártfogója” és „tanácsadója”, mint még soha. Ma már nem dobják a szemétre az egész rendszert — inkább „megjobbítására”, „reformálására” ösztönöznek. Ma már nem vezénylik fegyveres rohamra az ellenforradalom belső erőt — inkább csöndesítik, taktikai óvatosságra intik őket. Ma már nem teszik egy kalapba az egész szocialista tábor, mint „élhetetlenek” szövetségét — ehelyett hol ide, hol oda „kedveskednek” vagy „bírálják”, hogy valamiféle minősítéssel, osztályozással egymástól elkülönbézték őket.

Jelzőiket is eszerint osztogatják. Változatos kifejezéseik között ilyenek szerepelnek a szocializmus mellett: makacs, merev, fejlődésképtelen, humanista, demokratikus, emberszabású, ázsiai, európai, bürokratikus, reformista stb. Sok az árnyalat. De ezeket is lehet osztályozni, sőt maguk is csináltak ebből a gazdag jelzőhalmazból két alapvető kategóriát. Újabban van szóhasználatukban „jó” és „rossz” szocializmus. Nehéz elhinni a nemzetközi osztályellenségről, hogy lázas szocializmusellenes igyekezetében még dicsőítő szavakra is elragadtatja magát, de ez most így esett. Ok most a „jó” szocializmusnak drukkolnak a betegessel szemben; ok most azt „akarják”, hogy ez a társadalom polgárai számára melegebbé, emberibbé, otthonosabbá váljék, több jogot, demokráciát, nagyobb anyagi meglegedettséget nyújtson!

Csak a szívük meg ne szakadjon érte! Mert azért nem olyan önzetlen és ártatlan ez az osztályozás. A más alaktól meglehetősen hamar fel lehet ismerni az indítékot, a taktikát — és a régi arcot.

Mit is neveznek ok most „jó” szocializmusnak? Így kategórikusan ezt a jelzót még egyetlen szocialista országnak sem utalták ki. Csak recepteket ajánlottak, hogy miként is válhatna „jóra”... Például úgy, ha „megreformálnak”. Ha nem hangsúlyoznak olyan erőteljesen az internacionalizmust, hanem „nemzeti” modelleket teremtenek. Ha a Szovjetunióval vállalt és vallott barátság, együttműködés helyett nyugathoz orientálnak gazdaságukat. Ha szabad mozgást garantálnának mindenfajta politikai erőnek és szervezetnek, s a kommunista pártok csupán az észme erejére hagyatkoznak politikai harcukban. Ha szabadjára engednék a gazdasági vállalkozásokat, befogadnának tőkés vállalatokat. Ha semlegesek lennének...

Ez, ezek lennének a „jó” szocializmus! Az illet még dicsőíteni is tudná. Mint ahogy dicsőíték is mindent, s lelkesítettek is mindenért, ami például Csehszlovákiában ifjúságra változásokat ígért. Az új szervezetek létrehozásáért, amelyek egyik napról a másikra hatalmas eszközökké váltak volna válni; a Kétezer szóért, amely nyíltan megbélyegezte a szocializmus egész csehszlovákiai történetét és vezetésre képtelennek minősítette a pártot; a Literarny Listi nyílt ellenforradalmi izgatásáért a nyugati irányban tett tapogatózásokért... mindenért, ami magában borbózza, ígerte a restauráció esélyeit.

Ez a fajta „szocializmus” érdemelne ki Nyugat szemében a „jó” jelzót. A többi „rossz”. Ahol nem fér kétség a munkáshatalomhoz; ahol nincs alku a párt vezetőségére fölött; ahol fedő alatt tartják a társadalomellenes, reakciós, antiszocialista erőket, ott nincs és nem is ígérkezik „igazi” szocializmus. Ott bürokratizmus van, merevség, ott hajlott háttal jár a demokrácia...

Végtelenül hitvány propagandafogás ez. Mert azért gondoljuk csak meg: bármennyit is beszélnek a „jó” szocializmusról, úgy, ahogy manapság van, mégsem elég „jó” nekik egyik sem. Az sem, amelyiket már ezerszer próbáltak kijátszani a többi ellen. Az sem, amelyik olykor egyeneskedik, de alapjában véve őrizi és biztosítja a szocializmus vívmányait. Csak az a képzelt modell a „jó”, amely valami módon, feltűnés nélkül és fokozatosan ugyan, de visszaépülhet a kapitalizmus szférájába.

Talán mondani sem kell: a mi szocializmusunk ezzel a nyugati mértékkel mérve, a „rossz” kategóriájába sorolható. Természetesen nem egyedül. Ebbe a dobozba rakják ott a Szovjetuniót is, Lengyelországot, az NDK-t és Bulgáriát is. S nehogy valaki azt gondolja, Jugoszlávia más osztályzatot kap! Jóllehet állásfoglalásaival „részlegesen” némi nyugati dicsőítésre, azért alapvetően nincs „jó” vélemény Nyugaton arról a fajta szocializmusról sem. Gondolom, ez is magyarázatul szolgál, a szocializmusnak milyen „modelljét” ajánlgatták volna Csehszlovákiának nyugati „tanácsadók”.

Nem azért hoztam szóba ezt a témát, mintha fájlalnám, hogy a mi jó két évtizedes munkánk eredményét Nyugaton így, egy tömb „rossz” jelzővel leszólják. Inkább azért, mert magam meg ezt a nyugati taktikát akarom minősíteni. Tömören csak így: sem nem új, sem nem eredeti, s hiszem, hogy nem is lesz eredményesebb a szidalmazásnál. Mi tudjuk, honnan mit várhatunk. S óvatossá vagyunk ellenségeinkkel még ha „dicsőírnék” is.

SZ. SIMON ISTVÁN

DÉL-MAGYARORSZÁG

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT LAPJA

58. évfolyam, 223. szám

Ára: 1 forint

Vasárnap, 1968. szeptember 22.

Szakszervezeti kezdeményezések

A SZOT a munkaverseny megbecsüléséről és az újítási rendelet tökéletesítéséről

Szombaton az ÉDOSZ Szakszervezetek Országos Tanácsának ülése. A SZOT elnökségének írásos előterjesztése és dr. Beckl Sándor SZOT-titkár szóbeli kiegészítése alapján — arról tárgyaltak, hogy a gazdaságirányítás új rendszerében hogyan segítik a termelést a szakszervezetek.

A SZOT titkára a jubileumi munkaversenyéről szólva elmondta, hogy a KMP megalakulásának 50. évfordulója tiszteletére sok hasznos felajánlás született. Egyes vállalatok kollektívái között szocialista szerződéses jöttek létre fontos beruházások megvalósítására, különféle nehézségek elhárítására. Több helyen azonban megelégedtek a jubileumi verseny pusztá meghirdetésével. A SZOT elnöksége javasolja, hogy a szakszervezeti szervek mérjék fel a jubileumi verseny helyzetét, segítsék sikerre a versenyt. Célszerű volna, ha a szakszervezetek központi vezetőségei kezdeményeznék, hogy a verseny tapasztalatait az állami vezetők is értékeljék.

Az előadó ezután a munkaversenyben kitüntetések anyagi és erkölcsi elismerésének néhány új vonásáról beszélt. A „Kiváló dolgozó” kitüntetéshez az új rendelkezések szerint legalább félnavi keresetnek megfelelő pénzjutalom jár, ez tovább növeli a kitüntetés rangját és elejét veszi annak, hogy a jutalmakat elaprózzák. A SZOT-titkár hangsúlyozta, hogy a kitüntetés adományozásakor ne csak a kiemelkedő munkát, hanem a kifogástalan, példamutató erkölcsi magatartást is vegyék figyelembe.

— Egyes vállalatok — folytatta — továbbra is ragaszkodnak ahhoz, hogy csak a kiemelkedő ünnepnapokon jutalmazták dolgozóikat. Ez ellen a szakszervezeteknek nincs kifogásuk, ha több évi szorgalmas munka elismeréséről van szó. Általában azonban azt az alapvetet kell érvényesíteni, hogy a jutalom közvetlenül kövesse egy-egy feladat kiemelkedően jó elvégzését. Az elismerésnek így sokkal nagyobb az ösztönző hatása.

Általános helyeslést váltott ki, hogy a „szocialista cím” adományozásának joga a vállalatok hatáskörébe került. Ugyanakkor igen sok helyről kéri, hogy a SZOT gondoskodjék a szocialista brigádok kitüntetési rendszerének továbbfejlesztéséről. Ezzel a kivánsággal a szakszervezetek foglalkoznak. Célszerűnek tartanánk azonban, ha a nagy érdemeket szerzett régi brigádok további elismerési formáiról a vállalatok saját hatáskörükben

is gondoskodnának, s jobban élnének azzal a lehetőséggel, hogy az arra érdemes kollektívákat miniszteri, elnöki tanácsi kitüntetésre terjesszék fel.

A „kiváló vállalat” címért folyó versennyel kapcsolatban a SZOT-titkár megjegyezte, hogy a kitüntetés odaítélésekor ne csak a jövedelmezőséget vegyék figyelembe.

A továbbiakban az újítómozgalom helyzetéről és né-

Harcok a fegyvermentes övezetben

Az amerikai tengerészgyalogosok egységei — összesen 2000 fő — behatoltak a fegyvermentes övezet területére. A harcok Quang Tri-től nyugatra, már szeptember 16-án óta zajlanak, de az amerikai parancsnokság hírzáratot rendelt el a hadművelettel kapcsolatban. A szabadságharcosok a behatolókat erőteljes ellenállással fogadták és a művelet első napján jelentős veszteségeket okoztak az amerikaiaknak, 25 katonájukat megölték és 126-ot megsebesítettek.

(Folytatás a 3. oldalon.)

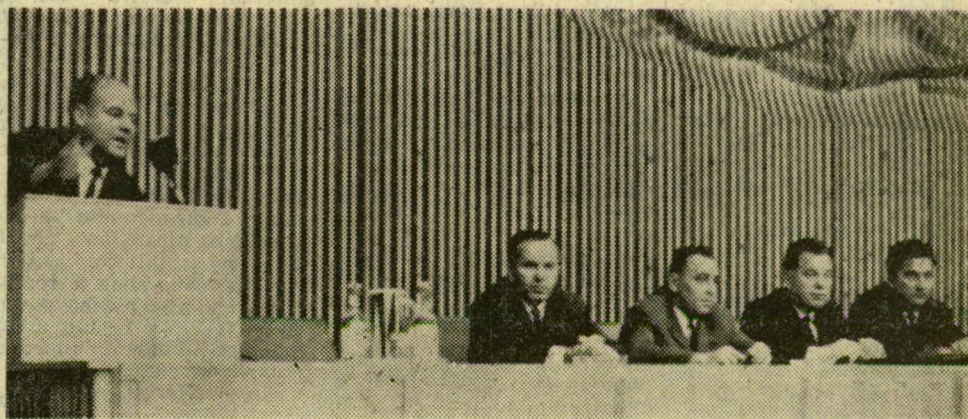
Pártaktívák értekezlet Szegeden

Komócsin Zoltán elvtárs tartott tájékoztatót

Az MSZMP Szeged városi bizottsága tegnap, szombaton városi pártaktívák értekezletét tartott Szegeden a Rákóczi téri megyei párt- és tanácsközház nagytermében. Dr. Perjési László elvtárs, a Szeged városi pártbizottság első titkára nyitotta meg az értekezletet, üdvözölve Komócsin Zoltán elvtársat, az MSZMP Politikai Bizottságának tagját, a Központi Bizottság titkárát, Győri Imre elvtársat, az MSZMP Központi Bizottságának tagját, a Csongrád megyei pártbizottság első titkárát, Siklós János elvtársat, a megyei pártbizottság titkárát és az értekezlet valamennyi résztvevőjét.

Ezután Komócsin Zoltán elvtárs *Idősekről nemzetközi kérdések* címmel tartott mintegy három és félórás, rendkívül nagy érdeklődéssel és helyesléssel kísért tájékoztatót. Előadása végén tolmácsolta a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága és Kádár János elvtárs elismerését a szegedi kommunistáknak, pártmunkásoknak azért a helytállásért és jó munkáért, amelyet az elmúlt hetekben tanúsítottak, illetve végeztek.

A Szeged városi pártaktívák értekezletét dr. Perjési László elvtárs zárszavával fejeződött be.

A pártaktívák elnöksége, Komócsin Zoltán beszél

A pártaktívák résztvevőinek egy csoportja

Kedden összeül az ENSZ közgyűlése

Kedden kezdődik New Yorkban az ENSZ közgyűlése 23. ülészaka. Az ülészaknak eredetileg egy héttel korábban kellett volna megnyílnia, s azért halasztották el, mert számos ország vezető diplomatái Genfben a renukleáris országok értekezletén vesznek részt. A megállapodás értelmében az ülészakon október másodikán indul meg az általános vita. Az ülészak megnyitása előtt, hétfőn bezárják a 22. ülészakot, amely hivatalosan mindeztől nem ért véget. A napirenden szereplő egyetlen kérdést, a Közel-Kelet problémáját előreláthatólag a 23. közgyűlés elé utalják. Az ülészak első napján kerül sor a közgyűlés elnökének és alelnökeinek megválasztására. Az első héten a napirendek illetve az egyes bizottságok megalakításával foglalkozik a közgyűlés. Az ideiglenes napirenden eddig 95 téma szerepel, köztük az

általános és teljes leszerelés, a nukleáris kísérletek problémája, a gyermeki sorban élő népek kérdése. Az ülészakon választják meg a Biztonsági Tanács új tagjait. Az általános politikai vita előreláthatólag október végéig tart. Sajtóközölkben úgy tudják, hogy Gromiko, szovjet külügyminiszter és Ball, amerikai ENSZ fődélegátus felszólalására mindjárt a vita elején kerül sor.